Det er ikke et oprør at skifte tøj

Edith Olsen, der slog i bordet og forlangte ligeløn nu, om Thomas Nielsen, Bodil Udsen, sin persianerpels, menstruation og sig selv som general i den danske hær

Edith Olsen, 69 år: — Der var et år, hvor kvinderne var særlig slemme til at forsømme arbejdet.

rent privat

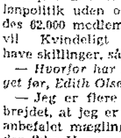

Af
CHRIS WAMMEN

I ET PALADS af glas og beton — ingen skal komme og beskylde Kvindeligt Arbejderforbund for at være overfeminint — går formanden rundt og er helt forskrækket over, at hun virkede *så* skrap på skærmen forleden.

Bevares. Hun slog i bordet og sagde et par fornuftige ord om, at de andre kunne pibe og synge så meget, de ville, for nu skulle kvinder altså have lige så meget i posen som mænd.

— Men der var da filt på det bord, de havde sat mig ved, så jeg begriber ikke, at det kunne give sådan nogle brag i mikrofonen, siger hun og banker en knytnæve i sit eget skrivebord.

— Til gengæld er der heller ikke noget, der tager af for lyden her i huset.

Edith Olsen, 69 år, dansk fagbevægelses stærke kvinde i mere end 23 år, står pludselig med sit uforsonlige ligelønskrav som overenskomstforhandlingernes Jeanne D'Arque. Der laves ikke længere lønpolitik uden om hende og hendes 62.000 medlemmer. Denne gang vil Kvindeligt Arbejderforbund have skillinger, så det kan mærkes.

— *Hvorfor har De ikke slået noget før, Edith Olsen.*

— Jeg er flere gange blevet bebrejdet, at jeg er gået hjem og har anbefalet mæglingsforslag, selv om der ikke lå nær så mange penge i dem som i den skitse, vi nu arbejder med. Men hele den opbakning ligelønskravet har fået, gjorde, at nu måtte der ske noget. At det så er så drastisk, hænger nok lidt sammen med min facon.

— *Radstræmperne er hverken imponeret af Deres facon eller Deres politik. Det må De da være lidt ked af.*

— Det tø'r jeg nu ikke så højtideligt, og for øvrigt kan det jo være, at *Ulla Dahlerup* kommer på helt andre tanker, nu hun hører, hvilken stilling, vi har taget.

— *Er den danske kvinde så vaget til rotterne, rent lønmæssigt, som man gerne vil give indtryk af.*

— Jeg vil da godt indromme, at der ligger mange penge til kvinderne. Der er kommet væsentlige forbedringer på lønsatserne, og der er mange bestemmelser i overenskomsten, der stiller mænd og kvinder ens. Det har vi forhandlet os frem til, og det er vores medlemmer også udmærket klar over. Men de er stadig utilfredse med den store forskel, der er på lønningerne i den ufaglærte sektor.

— *Kunne Thomas Nielsen ikke have hjulpet Dem lidt ved tidligere forhandlinger.*

— Det er en misforståelse, hvis man siger, at Thomas Nielsen ikke er gået nok ind for ligelønnen. Jeg har været med i masser af år, og der er virkelig fra LO's side forsøgt at gøre noget ved ligelønnen. Thomas Nielsen er ikke den eneste, hans forgænger *Eyler Jensen* gjorde også meget. Men det har været ganske umuligt at *få* arbejdsgiverne til at give indrømmelser.

Vi må passe arbejdet

— *Hvad bruger arbejdsgiverne som undskyldning i dag.*

— Det er stadig den med, at kvinder har større forsømmelse, og at de ikke passer deres arbejde. Det er noget, de siger for at gøre os lidt bange, men det vil jeg nu holde på har ændret sig betydeligt.

— *Har der aldrig været noget om det.*

— Der var et år, hvor det var særlig slemt med forsømmelserne, men jeg tror, at kvinderne er blevet klar over, at skal vi have gennemført ligeløn, må vi også passe vores arbejde.

— *Arbejdsgiverne snakker også om „den forfærdelige menstruation".*

— Den kan vi selvfølgelig ikke bortforklare, og man vil som kvinde have nogen flere sygedage, men der siger overenskomsten også, at hvis der er tale om sygdom over en længere periode, *så* skal arbejdsgiverne jo vide det, og det bliver overholdt i de fleste tilfælde.

— *Nu vi snakker om sygdom. Hvordan vil Deres forbund så se på de hospitalsansatte medlemmer i forbindelse med en storkonflikt.*

— Det skal behandles i forretningsudvalget, men vi har altid taget et vist hensyn dér, og også til andre sociale foranstaltninger. Den slags ser vi fornuftigt på.

Noget af en skrøne

— *Hvorfor melder De Dem ikke bare ind i Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejderforbund. Så kommer ligelønnen ved af sig selv.*

— Ja, ja. Det siger man nok. Men det er vist stadigvæk noget af en skrøne.

— *Tror De ikke, Anker Jørgensen ville være interesseret.*

— Det tror jeg da rigtignok, og det er også muligt, at der kommer en strukturændring indenfor forbundet. Vi har bare ikke taget stilling til det endnu.

— *Hvordan ser De selv på det.*

— Jeg har forandret syn på den sag siden tidernes morgen. Vi har altid sagt, at vi ville være selvstændige, men det kan selvfølgelig overvejes.

— *Hvad er De bange for ved en sammenslutning.*

— Det vil jeg helst ikke udtale mig om.

— *Hvorfor ikke?*

— Nej.

Ingen øgenavne

— *23 år som formand for en fagforening. Der må være en kæmpe risiko for at blive pamper.*

— Det er der da også, jeg har bare ikke mærket noget til den. Hvis der er noget, folk er utilfredse med, kan de komme frit frem, og så kan vi tale om det. Derimod kan man måske nok, når man holder op — det sker her til september — sige til sig selv: Ih, det kunne du lige så godt selv have lavet, når du nu ser, hvordan de andre laver det.

— *De må da have et kælenavn.*

— Så vidt jeg ved, har jeg hverken kæle- eller øgenavne.

— *Er der aldrig nogen af Deres medlemmer, der står op og skælder Dem ud.*

— Det sker ikke så tit, men når det sker, hører jeg skam meget efter.

— *De er en berejst dame.*

— Man kommer nogen steder gennem årene. I sommerferien tager jeg sammen med min datter og svigerson til Italien. Jeg kan ikke stå for det lands charme.

— *Og De rejser helst med tog.*

— Jeg ved ikke, hvor det kommer fra, det dér. Jeg synes, det er pragtfuldt at flyve. Jeg var lidt nervøs på turen til Amerika, men dengang var der heller ikke så fine maskiner, som vi har i dag.

Jeg rejste sammen med *Kai Lindberg* — den tidligere trafikminister og da det ikke var ualmindeligt med nogle ordentlige lufthuller, så måtte jeg vistnok råbe „Kai!", men det er jeg da kommet over siden.

Det vil jeg ikke røre ved

— *De har også været i Rusland. Hvordan har kvinderne det dér.*

— Jeg har været der to gange, og sidste gang var det gået fremad. Men der var ikke rigtig nogen inspiration at hente. Det var der for øvrigt heller ikke i Israel. Der mangler kvinderne stadig meget. Noget af det eneste, de får lov til, er at være soldater.

— *Det må vel også høre til ligeretten.*

— Selvfølgelig.

— *Så skal der da også være kvindelig værnepligt her i landet.*

— Arh, det dér vil jeg s'gu ikke røre ved. Nu må vi først have løst problemerne på arbejdspladsen, og så kan det da være, at min afløser skal finde ud af det med værnepligten.

— *De kunne ellers have været en udmærket generalløjtnant i den danske hær.*

— Så skulle de nok have rettet henvendelse til mig for 40 år siden.

— *For 40 år siden må De have været på vej ind i fagbevægelsen.*

— Jeg kom fra et arbejderhjem, og landi hurtigt ud af, hvor stort et behov der var for en indsats for de arbejdende kvinder.

— *De boede på Christianshavn. TV har kørt en underholdningsserie, der hed „Huset på Christianshavn". Kunne De genkende noget.*

— Den serie har jeg fulgt meget, og kunne jeg ikke nå at se den den ene aften, så har der Gudskelov været genudsendelse den næste. Der er virkelig ramt noget af det gamle Christianshavn. Se bare på *Bodil Udsen* som værthusholdersken. Hun er helt rigtig. Der har endda været et værtshus, der hed „Rottehullet", så vidt jeg husker.

Det var løgn

— *Men „Rottehullet" var vel også den berømtede „fattigmands trøst".*

— Ingen tvivl om det. Dengang prøvede man jo at drikke sig fra problemerne og det var bestemt ikke morsomt for de familier, det gik ud over. Vi havde heldigvis ikke noget af det hos os, selv om det kunne knibe med penge. Jeg er engang kommet til at *sige*, at det altid var mig, der fik halestykket af redspætten derhjemme, men hvis mine forældre hørte det, ville de sige, det var løgn, og jeg ved faktisk heller ikke, hvordan jeg kan finde på sådan noget.

— *Tror De, De kan holde fingrene fra det faglige, når De nu holder op.*

— Det kan De tro, jeg vil. Nu skal der læses verdenshistorie og teaterkortet skal jeg bruge meget mere. Ikke til opera og sådan noget, men rigtige, gode skuespil, dem vil jeg gerne se.

10 år gammel persianerpels

— *Og så kan De tage Deres persianerpels på til lejligheden.*

— Dep er snart tø år gammel, så der er såmænd ikke noget fint ved den længere. Jeg kan bare lide at have den på. Man skal ikke lægge *så* meget i tøjet, som man gør. Man gør ikke oprør ved at tage noget andet tøj på. Det må ske ved forhandlingsbordet.

— *Hvad siger De til minimoden.*

— Den er da pragtfuld. Jeg synes, de unge piger klæder sig festligt. Det er desværre bare ikke noget for mig.

Siger Edith Olsen og gør opmærksom på, at interviewet må slutte. Hun skal til damefrisør, for der er forhandlinger igen i aften.

— — —

Læs også artiklen om danske kvinder på side 50.